

Wzrzesiński

Wychodzi trzy razy tygodniowo i to co wtorek, czwartek i sobotę prócz dni świątecznych — Nakładem i drukiem A. Prądzynskiego we Wrześni
Odpowiedzialny za część redakcyjną Andrzej Prądzynski we Wrześni
Administrowanie: ulica Poznańska № 6 — Telefonu № 389

Abonament: na pocztę: miesięcznie — 96 zł, kwartalnie 2,88 zł. w ekspedycji: mies. 90 gr., kwart. 2,70 zł — Ogłoszenia: za miejsce 1-lin. 1 milim. w tydzień 30 groszy przyjmują administracja większe dła niż, mniejsze do godz. 9 dzień przed ukazaniem się numeru — Telef. № 389

№ 106

Września, czwartek, dnia 16-go września 1926.

Rok VIII

Sprawa Wrześnińska!

Z powodu majowego przewrotu w Warszawie odożono obchód 25-cio lecia sprawy wrześnijskiej na dalszą metę. Obecnie zwolany został ponownie Komitet, który uchwalił odbyć uroczystości jubileuszowej

w niedzielę, dnia 24 października br.
z następującym programem:

1. Zbiórka przedstawicieli władz, delegacji, towarzyszy i cechów z standardami, oraz gości punktualnie o godz. 9.30 na dziedzińcu gimnazjalnym
2. O godz. 9.45 wymarsz z orkiestrą wojkową na nabożeństwo
3. O godz. 10.20 przyjazd pp. Wojewody i Kuratora przed kościół
4. Nabożeństwo o godz. 10.30:
 - a) Msza św. celebrowana przez ks. proboszcza Łaskowskiego z Konarzewa, b. organizatora Sprawy Wrześnijskiej,
 - b) kazanie okolicznościowe wygłoszą ks. prałat i senator Stycheł z Poznania, były członek Komitetu wrześnijskiego.
5. Po nabożeństwie odsłonięcie tablicy pamiątkowej:
 - a) Śpiew dziesięć i pół powieści,
 - b) Brzemienowie burmistrza m. Wrześni przed domem b. szkoły powszechnej,
 - c) odsłonięcie tablicy pamiątki, umieszczonej na domu byłej szkoły,
 - d) wspólny śpiew „Kota” Konopnickiej.
6. Defilada na rynku
7. Przejazd przed salę p. Bartkowiaka i rozwiązanie pochodu
8. Akademia:
 - a) Prolog wygłoszą b. uczenica i uczestniczka strajku z Śmidołowicz Bronisława Matuśewska,
 - b) zagajenie przez p. majora Lutomskiego, byłego członka Komitetu
 - c) odczyt o Sprawie Wrześnijskiej, insp. szkolny Stasiwski,
 - d) śpiew, chór mieszany,
 - e) zakończenie z śpiewem wspólnym: „Boże coś Polskę”.
9. O godzinie 3-jej przyjmują Pan Wojewoda strony w Starostwie, poczem zwiedza miasto.

Rodzicom i wychowawcom pod uwagę

Od czasu kiedy nauka przestała być przywilejem małej grupy ludzi, stała się prawem i obowiązkiem całego społeczeństwa, powstała nowa troska społeczna: wychowania fizycznego młodzieży.

Przy wyższych uczelniach w Polsce ustalono nawet katedry wychow. fizycznego i dziś w każdej uczelni szkolnej nie brakuje nauczycieli wykwalifikowanych w tej dziedzinie.

Zdawało się, że w tej dziedzinie wszystko u nas zrobiono co tylko było możliwe, a tymczasem coraz więcej spotyka się wśród uczącej się młodzieży, jednostki zgarbione, z wystającym biodrem, z obniżonym przodem, lubem ramieniem i o sztywno pochylonej głowie. Skoro nie jest to kalekto od urodzenia, czy wskutek nieszczęśliwego wypadku. Narzuca się pytanie co jest przyczyną takiego karłowacenia?

Na to pytanie znajdziemy wyczerpującą odpowiedź, skoro stanemy przed szkołą w czasie gdy nie ma niej chłodziła, zwroćmy uwagę na sposób noszenia książek. Stwierdzimy, że około 90% nosi książki w teczach, lub też związane pod pachą. Atoli taki są tu niemal reguła, natomiast torby należą do wyjątków. Szczególnie zaobserwowano to można przed tutejszym gimnazjum i żeńska szkoła wydawała. Właśnie dzięki temu kłopotu z książkami, że nie są one tak niewinnie wyglądająca teka tak kusząca, a może bystrzej zamykająca i tyłu nieraz zamyka okupiona, staje się powodem kalectwa mniej lub więcej widocznego. Chłopiec czy dziewczę włożywszy w tekę częstokroć nawet zbityczkę książkę, był tylko imponować jej zawartością, z trudem dźwiga swój szkolny ekwipunek, a kilkanaście dni później, przy wyjściu z szkoły, ma już w sobie ciężar, wówczas opiera się ciężar o biodro, pęchyla się w stronę przeciwną, łopatką występuje z normalnego położenia, ramię jedno podnosi się w górę, a sztywno przybiera namię lub więcej dźwigną pozę. Oczywiście staje się, że gdy w pozie tej maszeruje uczniem względnie uczennicą, konajmniej dwa razy a przeciwnie musi dźwigać dziecko do prostego trzymania się na te zalety, że dziecko pozostawia swobodę ruchu rąk, co szczególnie ma swe znaczenie w z-

mie, że względu na niebezpieczeństwo ich odmożenia.

Skoro rodzice tak lekko myślnie zaniedbują swe obowiązki, pozostają jako ostatnia deska ratunku szkoła, która również powinna być do opieki nad swymi wychowankami czy uczniami. Obowiązek ten podkrywany jest interesem społecznym, którego nie można lekceważyć. Garbarty nie może być żołnierzem, a przez to zmniejsza się liczba obrońców Ojczyzny. Co do dziewcząt mamy obowiązek dbać o to, by one doszły do pełni rozumu, nie potrzebowały przeklinać swego niepotrzebnego kalectwa, które szczególnie u nich może mieć najgorsze konsekwencje w przyszłości.

Niechaj więc zaobserwowanego zjawiska wezmą pod uwagę miarodajne czynniki szkolne i w imię dła swych uczni i uczennic oraz w imię interesu społecznego zastanowią się nad tym, czy nie należy to jest obowiązek noszenia książek na plecach.

Z Rady Ministrów

Warszawa. Rada Ministrów obradowała dnia 10. bm. 9.30 w popoł. w gmachu Prezydium Rady Ministrów. Przyjęto projekt rozkazu o powołaniu Rządu. Rządzie powołano, ustanowiono, urzędu ministra komunikacji i z tem, że kompetencje uchwalone nie obejmują w całości przewidzianych dla Min. Komunikacji kompetencji. Uchwalono przyjęcie przez Min. Komunikacji niektórych agend Min. Przemysłu i Handlu i Min. Robot Publ. przyjęto przedłożyć Prezydentowi rozporządzenie o utworzeniu przedsiębiorstwa Polskich Kolei Państw. Dalej wniosek o powołanie generalnego dyrektora kolei, następnie projekt rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o generalnej inspekcji komunikacji.

Rada Ministrów zajęła negatywnie stanowisko w sprawie podwyżki taryfy kolejowej i przyjęła prowizorium budżetowe na rok 1927 i bieżących wydatków na rok poprzedniego kwartału. Dalej Rada Ministrów upoważnia ministra reform rolnych wycofać z Sejmu projekt ustawy o państwowym Instytucie Naukowym Gospodarstwa Wiejskiego, który zalega w Sejmie od stycznia 1925 i projekt ustawy o ochronie lasów, wniesiony do Sejmu we wrześniu 1925. Ustawy te będą zainicjowane w drodze dekretu. Wrześniu uchwalono zmianę taryfy celnej, ustalając zniżkę opłat na szyny kolejowe, ponieważ zbyt wysokie opłaty uniemożliwiają inwestycje kolejowe.

Prawdopodobny podział miejsc niestałych
Paryż, 14. 9. Do Petit Parisien donoszą z Genewy, że przewidywany jest tam następujący podział miejsc w przyszłości: Mandaty przyznane na terenie Belgii i Urugwaj, wybrane ponownie; trzeci zaś mandat przypadnie Lotwie, Estonii, lub Portugalii. Mandaty dwuletnie ma otrzymać Holandia, Kolumbia, Salvador lub Chiny. Trzyletnie mandaty mają otrzymać Polska, która jedyną uzyska prawo powołnego wyboru, Rumunia oraz Chili.

Optymizm warszaw. korespondenta „Germaniji”
Berlin, 14. 9. Warszawski korespondent „Germaniji” zastanawia się, dlaczego w artykule nad obecnym stosunkiem Polski do Niemiec i stwierdza z zadowoleniem, że tak bardzo okrzyknięta rzekomo wzajemna nienawiść obu narodów należy obecnie do kłamstw historycznych. Między obu narodami najaktualniejszą w tej chwili jest kwestia mniejszości narodowych.

Korespondent stwierdza dobrą wolę w tej mierze u obecnego rządu polskiego, który dąży do załatwienia tej sprawy. Przechodząc do omówienia sprawy rokowań handlowych korespondent oświadcza, że przewlekłość pertraktacji nie powinna nikogo niepokoić. Resztę spraw jak np. sprawę miejsc w Radzie Ligi, należy obecnie uważać za załatwioną. Korespondent wyraża nadzieję, że Genewa w tym punkcie wyjścia dla przyjaźni między obu narodami, osiągnięciem będzie właśnie celu jest najgorzejszym życzeniem Niemiec. (?)

Zamach na Mussoliniego

Rzym, 15. 9. 11. bm. o godz. 10-jej rano opuścił Mussolini swą willę Torbunia, która podczas lata zamieszkuje, by udać się do ministerstwa spraw zagranicznych w pałacu Chigi.

W przedziale na placu Porta Pia przy pomniku 20-wrzesnia zbliżył się do autu młody człowiek i rzucił bombę, która odskoczyła od ściany auta i eksplodowała z wielką siłą, niekiedy przed autem.

Cudem Mussolini został ocalony. Kazał on szoferowi jechać dalej. Wskutek eksplozji 7 osób przechodzących w tem momencie ulica została rannych, z tych jedna ciężko ranna.

Pewien zamiatacz ulic rzucił się na sprawcę zamachu i zatrzymał go. Tłum, który utworzył zbiegłszy ułóżał zlinchować sprawcę zamachu.

Sprawa zamachu na Mussoliniego została natychmiast aresztowany.

Według jego zeznań, urodził się on w Castel-

nuovo di Garvagiana w r. 1908. Dziś przybył pościganym pospieszonym z zagranicy. Jest on z zawodu kamieniarzem, nazwiskiem Ernaueto Giovanni wrocił on dopiero z Marsylii.

Znaleziono przy nim jeszcze jedną bombę, aresztowany jest anarchista.

- Kronika -

Września, dnia 15-go września 1926 r.

Kalendarz rzymsko-katolicki:
dzisiaj: 7 Bolesci M. P., jutro: Korneliusza.

* **Osoście.** Pan burmistrz Sołtyski rozpoczął z dnem 15. bm. swój urlop wypoczynkowy. Zastępstwo obejmuje p. aptekarz Konecny i przyjeźmy interesowanych w sprawach magistrackich i policyjnych w godzinach przedpoł. w aptece.

* W następnym czwartek, dnia 23. bm. zjeżdża do Wrześni po dwuletniej przerwie ościsła Nanyłowska w liczbie 14 osób w strojach ludu Lubelskiego. Przed dwoma laty przedstawili nam się Ci wszyscy jako ciekawy i wprost zachwycający zespół.

Znaną rzeczą jest, że Polska Orkiestra Ludowa gra nadzwyczaj dobrze — a tańce dają nie tylko porównywalne. Bili-tę są da nabycia w księgarni A. Prądzynskiego we Wrześni.

* **Zjazd katolicki w Poznaniu.** Odożono swego czasu 7-myszy zjazd katolicki, mający się odbyć w Wrocławiu, odbędzie się w sobotę, w niedzielę, dnia 6 i 7 listopada rb. w Poznaniu. Ks. prymas zatwierdził przedłożony mu przez Ligę Katolicką program zjazdu i raczył przyjąć protektorat nad 7-ym zjazdem katolickim w Poznaniu.

* **Zmiana Pragmatyki służbowej.** Od kilku dni w Prezydium Rady Ministrów odbywała się konferencja z udziałem delegatów z województw i powiatów, gminnych Ministerstw, na których omawiany jest projekt zmian w dotychczas obowiązujących przepisach ustawy o państwowej służbie cywilnej z dn. 21. II. 1922 roku.

* **W Słupi ciągle gromadzą się ciekawe ogromne tłumy.** W sobotę jak i w niedzielę policja miała tam ciężkie zadanie, obywatelstwo wyzywa, by wzmni, adujący się do Słupi, zostali tylko kwiaty i światło. Pożądanym jest również, by duchowieństwo innych parafii wpłynęło na ludność, by na miejscu objawień zachowywała się skromnie i godziwie.

Wśród pielgrzymów w Biechowie rozszedła się pogłoska o cudownym uzdrowieniu w Słupi. Jakiekolwiek uzdrowienie, jest jednakowoż na razie nieznanie.

* **Silne nawalanie oraz ogromne wichry** nawieźdły onegdaj zachodnio-południową Wielkopolskę. Wicher łamał grube drzewa jak zapalki, rzucając korony lub gałęzie na drogi lub pola. W okolicach nadbrzeżnych rozniósł kup siana, zawałając na nim niżej położone drogi.

* **Ministerstwo opracowało projekt**, wedle którego sklepy spożywcze i sklepy z mięsem otwarte byłyby w niedzielę od 7 do 10 rano.

* **Pastorowie Krause z Chojnicach i Stolpe w Zdunach** otrzymali nakaz opuszczenia granic Polski.

* **Generalna Dyrekcja Pocztowa** wydała nowe znaczki pocztowe 20 groszowe.

* **Ojciec św. dokonał wyswienięcia 6-ciu chińskich biskupów.** Jest to pierwszy wypadek wyniesienia Chińczyków na tak wysokie stanowisko kościelne.

— **Poznań.** Tut. Iżba Karnaska w tych dniach pewnego murarza z Poznania za lichwe mieszkaniową na 1 miesiąc więz. 3-letni grzywny oraz na zapłacenie 1000 zł. na rzecz państwa. Połtę w oskarżeniu uzyskał za przestępstwa. Oskarżony pobrat 200 zł odstępnego za mieszkanie, składające się z dwóch pokoi i kuchni.

— **Sieraków,** pow. międzychodzki. W pobliskim Chorzepowie, w toku kłótni o wymiar właścicieli 1600-morgowego gospodarstwa W. Prekiewicz potargli swego tęgca Stefana Fraję, swoją tęgciową Ludwikę Fr., swoją żonę, swoją córkę, a następnie siebie. Teś i tęgciowa walczą ze śmiercią. O te wymiary, ile one tu już sprowadziły nieszczęść!

— **Częstochowa.** Fornał wsi Lubjanka, Piotr Smyka, udał się pieszo do Częstochowy, ponieważ dostał stamtąd wezwanie od reagenta, że jego brat zmarł w Ameryce, zostawił mu spadek 20 tysięcy dolarów na rzecz rodziny. W drodze do Częstochowy Smyka burza, w czasie której piorun uderzył w topole, pod którą schronił się Smyka i zabił go na miejscu. Reguła: Nie chronić się pod drzewa podczas burzy!

— **Łódź.** (Przedhistoryczne cmentarzysko.) We wsi Zieniec znaleziono podczas robót ziemnych prehistoryczne cmentarzysko. Połtę w odkryciu prace doprowadziły do wykrycia przeszło 300 kurhanów, pochodzących z epoki brzozewej, należących do t. zw. kultury łużyckiej. W grobowcach w tej zamierzającej epoki prahistorycznej znaleziono różne

